

นายแพทย์
มงคล ณ สงขลา

ความ
ทรงจำที่เป็น
“มงคล”
ไม่มีวันสิ้นสุด

หนังสือรวมบันทึกความทรงจำจากเพื่อนพี่น้องพี่
ในวาระครบรอบ ๑ ปี การจากไปของนายแพทย์มงคล (๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๔)
และวาระ ๑๖ มกราคม ๒๕๖๕ **ครบ ๘๐ ปี ชาตกานายแพทย์มงคล**

มูลนิธิสังคมและสุขภาพ
SOCIETY
AND HEALTH
FOUNDATION

มูลนิธิสังคมและสุขภาพ

๘๘/๓๙ ชั้น 1 หมู่ 4 ขอบคูความบก 14 ตำบลลาดบัวขาว อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี
โทรศัพท์ 0 2590 1352 โทรสาร 0 2590 1498

กลุ่มงาน: โยธาธิการ

ที่ มสส. 026 /2565

รับเลขที่ 666
วันที่ ๓ พ.ค. ๒๕๖๕
เวลา ๑๕:๑๐ น.

25 เมษายน 2565

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี
รับเลขที่ 4666
วันที่ 12.9.เม.ย. 2565
เวลา 09.46

เรื่อง ขอส่งหนังสือ นายแพทย์มงคล ณ สงขลา ความทรงจำที่เป็น "มงคล" ไม่มีวันสิ้นสุด

เรียน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี

สิ่งที่ส่งมาด้วย หนังสือ นายแพทย์มงคล ณ สงขลา ความทรงจำที่เป็น "มงคล" ไม่มีวันสิ้นสุด จำนวน 2 เล่ม

ด้วย สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ และ สภากงครของผูบริโภคได้ร่วมกันจัดพิมพ์หนังสือ นายแพทย์มงคล ณ สงขลา ความทรงจำที่เป็น "มงคล" ไม่มีวัน สิ้นสุดขึ้น เนื่องในวาระครบรอบ 1 ปี การจากไปของนายแพทย์มงคล ณ สงขลา (11 ธันวาคม 2564) และ ครบรอบ 80 ปีชาตกาล (16 มกราคม 2565) โดยผ่านการบันทึกความทรงจำจากเพื่อนพ้องน้องพี่ของนายแพทย์ มงคล และองค์กรเครือข่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนระบบสุขภาพของประเทศ เพื่อระลึกถึงคุณงามความ ดีที่ท่านได้สร้างไว้มากมายเพื่อการพัฒนาาระบบสุขภาพคนไทย และนายแพทย์มงคล ณ สงขลา ได้สนับสนุนให้ จัดตั้งมูลนิธิสังคมและสุขภาพขึ้น เมื่อปี พ.ศ.2561 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการสร้างความรู้ความเข้าใจทาง สังคม วัฒนธรรม และมีติความเป็นมนุษย์ที่ส่งผลต่อการสาธารณสุข รวมทั้งการสนับสนุนการจัดการความรู้ การศึกษาวิจัย และเผยแพร่ศิลปะวิทยาการที่ผสมผสานความรู้ด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และวิทยาศาสตร์ สุขภาพ และท่านได้ดำรงตำแหน่งประธานกรรมการมูลนิธิสังคมและสุขภาพเป็นคนแรก

ในการนี้ มูลนิธิสังคมและสุขภาพ จึงขอส่งหนังสือนายแพทย์มงคล ณ สงขลา ความทรงจำที่เป็น "มงคล" ไม่มีวันสิ้นสุด ให้หน่วยงานของท่าน จำนวน 2 เล่ม ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย เพื่อร่วมรำลึกบูชาคุณบุคคลใน วงการสาธารณสุขไทย และเพื่อเผยแพร่คุณงามความดีของท่าน อันจะก่อให้เกิดกำลังใจและเป็นแรงบันดาลใจของ บุคลากรในหน่วยงานในการประกอบคุณงามความดีให้ยิ่งๆ ขึ้นไป ตามแต่โอกาสที่เห็นสมควร

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ

เรียน นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี
- เพื่อโปรดทราบ
มูลนิธิสังคมและสุขภาพ ขอส่งหนังสือไปรษณีย์
ณ วันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๕
- ในนามของ ประธานกรรมการมูลนิธิสังคมและสุขภาพ

(นายแพทย์สุวัฒน์ กิตติดิตรกุล)

ประธานกรรมการมูลนิธิสังคมและสุขภาพ

ดำเนินกิจการ

(นายรุวิช แสงแก้ว)

ผู้ประสานงาน : นางสาวภาวิณี สวัสดิ์นิมานนท์

โทรศัพท์ 08 9815 4929

นางสาวสุภารัตน์ วงษ์ยศ

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติราชการแทน

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดอุทัยธานี

ชื่อสาร

“ นายแพทย์มงคล ณ สงขลา ความทรงจำที่เป็น “มงคล” ไม่มีวันสิ้นสุด ”

หนังสือรวมบันทึกความทรงจำจากเพื่อนพี่น้องน้องพี่
ในวาระครบรอบ ๑ ปี การจากไปของนายแพทย์มงคล (๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๔)
และวาระครบ ๕๐ ปีชาตกาลนายแพทย์มงคล (๑๖ มกราคม ๒๕๖๕)

ISBN : 978-616-490-076-9

จัดทำโดย

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.)

เลขที่ ๑๒๐ หมู่ ๓ ชั้น ๔ อาคาร B ศูนย์ราชการฯ ถ.แจ้งวัฒนะ
แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ๑๐๒๑๐
โทร. ๐๒-๑๔๑๕๐๐๐

E-mail: saraban@nhso.go.th

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

เลขที่ ๘๘/๓๙ หมู่ ๔ ซอยติวานนท์ ๑๔ ถ.ติวานนท์ ต.ตลาดขวัญ อ.เมือง จ.นนทบุรี ๑๑๐๐๐
โทร. ๐๒-๘๓๒๙๐๑๓

E-mail: nhco@saraban.mail.go.th

สภาองค์กรของผู้บริโภค (สบอ.)

เลขที่ ๙ อาคารจี ทาวเวอร์ แกรนด์ พระราม ๙
ชั้นที่ ๓๐ ห้องเลขที่ W๐๑ W๑๙ H๑๕ และ H๑๖
ถนนพระราม ๙ แขวงห้วยขวาง เขตห้วยขวาง กรุงเทพฯ ๑๐๓๑๐
โทร. ๐-๒๒๓๙๑๘๓๙, ๐๘๑-๑๓๔-๙๒๑๕, ๐๘๑-๑๓๔-๙๒๑๖

E-mail: tcc.complaint@thaiconsumerscouncil.org

บรรณาธิการ บรรณิการ์ กิจติเวชกุล

กองบรรณาธิการ สุภาพร นิทานนท์ ดวงกมล อิทธิสารนัย ศิริประภาว ผลิตสินเยี่ยม

ศิลปกรรม พันศักดิ์ เต็งประเสริฐ สหรัฐ สมสกุล

ภาพ พีรัช อาชามาส

พิสูจน์อักษร สุกัญญา ศรีประจรรณ

คำนำ

นายแพทย์มงคล ณ สงขลา ปุชนิยมบุคคลในวงการสาธารณสุขไทย ซึ่งถือเป็นหนึ่งในผู้วางรากฐานและเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนระบบสุขภาพของประเทศไทย จนทำให้ประชาชนคนไทย ชาวบ้านคนเล็กคนน้อย ผู้ยากไร้-ผู้ด้อยโอกาส สามารถเข้าถึงบริการสุขภาพที่ครอบคลุม เสมอหน้า และเป็นธรรม

นายแพทย์มงคลผู้เดียวกันนี้ ยังเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการสร้าง “ระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าของไทย” ซึ่งปัจจุบันได้รับการยกย่องจากนานาประเทศทั่วโลกให้เป็น “ต้นแบบ” ของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการออกแบบระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในอีกหลากหลายประเทศ

มากไปกว่านั้น นายแพทย์มงคล ณ สงขลา ยังนับเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงใหญ่ในการ “วางอิฐก้อนแรก” ของระบบจัดหารวม ที่นำไปสู่การสร้างอำนาจการต่อรองให้กับประเทศไทยและส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงยาที่มีคุณภาพได้อย่างกว้างขวาง และเป็นผู้ออกแรงผลักดันให้เกิด “สภาองค์กรผู้บริโภค” ที่ทำหน้าที่พิทักษ์ผลประโยชน์ให้กับผู้บริโภคทุกคน

ตลอดชีวิตการทำงานของนายแพทย์มงคล ชื่อของท่านถูกกล่าวขวัญถึงในฐานะ “ผู้ให้” มาโดยตลอด ทั้งในบทบาทของแพทย์ ผู้บริหารหน่วยงาน ตลอดจนองค์กรสาธารณประโยชน์ ความกล้าหาญทางจริยธรรมที่ส่งผ่านการตัดสินใจเชิงนโยบายหลากหลายครั้ง ทั้งการปรับเปลี่ยนสิทธิประโยชน์ให้กับผู้ป่วยไตวายในระบบหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ การประกาศการใช้สิทธิเหนือสิทธิบัตรยาต้านไวรัสเอชไอวี ฯลฯ ล้วนแล้วแต่มีส่วนสำคัญที่ช่วยรองรับไม่ให้ใครต้องร่วงหล่นหรือแตกสลาย

แน่นอนว่า หน้ากระดาษและตัวหนังสือคงไม่สามารถจำกัดความหรืออธิบายคุณูปการที่นายแพทย์มงคล ได้สรรสร้างและหว่านเมล็ดพันธุ์ความดีไว้ในแผ่นดินแห่งมาตุภูมิได้หมด แต่เนื่องในครบรอบ ๑ ปีการจากไปของ นายแพทย์มงคล ณ สงขลา ซึ่งถึงแก่กรรมด้วยอาการอันสงบจากโรคมะเร็งไต ณ โรงพยาบาลรามธิบดี กลางดึกของวันศุกร์ที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๓ เวลา ๒๒.๕๒ น.

เพื่อนพ้องน้องพี่ของนายแพทย์มงคล ได้พยายามรวบรวมบันทึกความทรงจำเล่มนี้ขึ้นมาด้วยจิตคารวะและระลึกถึงความดีงามที่ออกเงยขึ้นมาจากสองมือของท่าน โดยนำเสนอผ่าน E-book “นายแพทย์มงคล ณ สงขลา ความทรงจำที่เป็น “มงคล” ไม่มีวันสิ้นสุด”

ขอเชิญชวนทุกท่านพลิกอ่านไปที่หน้าด้วยจิตใจที่เบิกบาน เพื่อรับพลังทางบวก และเพื่อมงคลของชีวิตที่ไม่มีวันสิ้นสุด

นายแพทย์มงคล ณ สงขลา เป็นผู้ประกอบคุณงามความดีไว้มาก และเป็นที่รัก
ของคนจำนวนมาก เมื่อละสังขารจากโลกนี้ไปแล้ว ญาติมิตรที่เคารพรักย่อมระลึก
ถึง และไม่ยากให้สังคมหลงลืมคนดี ๆ เช่นนี้ไปอย่างรวดเร็ว สำนักงานหลักประกัน
สุขภาพแห่งชาติจึงจัดทำ “หนังสือรวมบันทึกความทรงจำจากเพื่อนห้องน้องที่ใน
วาระครบรอบ ๑ ปี การจากไปของนายแพทย์มงคล (๑๑ ธันวาคม ๒๕๖๔) และ
วาระครบ ๘๐ ปี ชาตกาลนายแพทย์มงคล (๑๑ มกราคม ๒๕๖๕)” เผยแพร่ในรูปแบบ
E-book และสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ เห็นสมควรนำมาจัดพิมพ์เผยแพร่
ในรูปแบบหนังสือเล่ม เพื่อหวังว่าจะเชิดชูคุณงามความดีของคนดีที่มีคุณูปการต่อ
สังคมไทย เช่น นายแพทย์มงคล และหวังว่าจะเป็นกำลังใจและเป็นแรงบันดาลใจ
ให้คนที่ยังอยู่ มีศรัทธาในการประกอบคุณงามความดีให้ยิ่งๆ ขึ้นไป

ในการพิมพ์ครั้งนี้ได้ตีพิมพ์กฎกระทรวงเรื่อง Living Will และหนังสือแสดง
เจตนาของนายแพทย์มงคล ที่ ได้จัดทำไว้ เพิ่มเติมในภาคผนวกด้วย

เป็นธรรมดาของหนังสือลักษณะนี้ที่เขียนรำลึกถึงผู้วายชนม์โดยคนที่รัก เคารพ
ศรัทธา จึงย่อมเต็มไปด้วยฉันทาคติ ทั้งโดยรักและหลง โดยไม่ได้มีการตรวจสอบจาก
ข้อมูลหลักฐานต่างๆ อย่างเป็นกิจจะลักษณะ เนื้อความส่วนหนึ่งจึงย่อมคลาดเคลื่อน
และอาจเกินจริงไปบ้าง การตีพิมพ์เผยแพร่ครั้งนี้ได้มีการแก้ไขบางเรื่องเท่าที่จำเป็น
แล้ว เพื่อเป็นกตเวทิตาตอบแทนคุณงามความดีของนายแพทย์มงคล ที่รอทุกคน
อยู่ในสัมปรายภพแล้ว

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์
ประธานกรรมการสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ

รำลึกถึง อ. มงคล ณ สงขลา

“...ณ ขณะนี้การพัฒนานโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม เราไม่ได้เริ่มจากศูนย์ และเราจะช่วยกันอย่างไรให้ประชาชน คนเล็กคนน้อย คนในชุมชนหรือผู้คนกลุ่มต่างๆ ได้มีโอกาส การจัดให้มีเวทีสาธารณะ มีกระบวนการ ให้เขาได้แลกเปลี่ยน ได้เรียนรู้ ได้เสนอความต้องการ ก็จะช่วยได้มาก...” (ความตอนหนึ่งจากปาฐกถา อาจารย์หมอ มงคล ณ สงขลา ในโอกาสครบรอบ ๑๒ ปี สช. เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๖๓) ได้สะท้อนถึงความมุ่งมั่น ตั้งใจ เพื่อประชาชนอย่างแท้จริง

หากจะนับตั้งแต่มีการปฏิรูประบบสุขภาพในประเทศไทย ที่เป็นหนึ่งในการปฏิรูป ร่วมอยู่ในกระแสการปฏิรูปการเมืองจนมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ และเริ่มจากคณะกรรมการสิทธิการสาธารณสุขของวุฒิสภา ได้จัดทำรายงาน “ระบบสุขภาพ ประชาชาติ” เสนอต่อบุฒิสภาในปี ๒๕๔๓ จนนำมาสู่การออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการปฏิรูประบบสุขภาพแห่งชาติ ภารกิจสำคัญในขณะนั้นและในเวลาต่อมา คือ การจัดทำร่างพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ... เพื่อให้เป็นกฎหมายแม่บทด้านสุขภาพ ที่มีการดำเนินการมาหลายรัฐบาลและยืดเยื้อยาวนาน ถึง ๗ ปี ท่านอาจารย์หมอมงคล ณ สงขลา ในฐานะประธานคณะกรรมการวิสามัญ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (พิจารณา ร่าง พรบ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ...) ได้เร่งรัดและผลักดันให้มีการพิจารณาร่างกฎหมายฉบับนี้ จนแล้วเสร็จและผ่านการมีมติจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ให้ประกาศใช้เป็นกฎหมายได้ ใน วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๕๐ และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๑๙ มีนาคม ๒๕๕๐ ทำให้ประเทศไทยได้มีกฎหมาย ที่นำไปสู่การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ทุกภาคส่วน ในการปฏิรูประบบสุขภาพ โดยเฉพาะการพัฒนานโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม สนับสนุนการดำเนินนโยบายของรัฐ มาจนถึงทุกวันนี้

นอกจากนี้ ยังมีอีกหลายผลงานที่สำคัญต่อการพัฒนาระบบสุขภาพคนไทย อาทิ การ ตัดสินใจประกาศมาตรการบังคับใช้สิทธิเหนือสิทธิบัตร หรือทำซีแอลยา เพื่อให้คนไทย ได้เข้าถึงยาที่ราคาถูกลง และนำไปสู่อัตราการเสียชีวิตที่ลดลงด้วย ซึ่งเป็นการหยุดยั้ง การล้มสลายและการล้มละลายจากการเจ็บป่วยของผู้คนในประเทศ การเสนอและผลักดันพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. ๒๕๕๑ จนสำเร็จ การสร้างและ พัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เพื่อประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศ การเพิ่ม สิทธิประโยชน์การบำบัดทดแทนไตให้แก่ผู้ป่วยไตวายเรื้อรังระยะสุดท้าย ให้ครอบคลุม ผู้ป่วยสิทธิหลักประกันสุขภาพ เป็นต้น